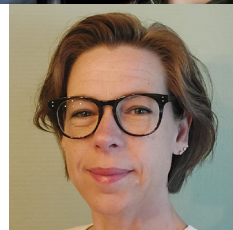
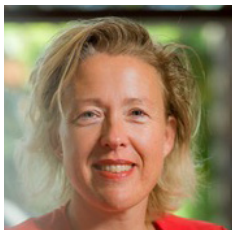

NETWERK DEMENTIE IJSEL- EN VECHTSTROMEN Jaarbericht 2022

Inhoud

Ina Kuper

Scheidend voorzitter RZZ

De RZZ-zorgketens moeten onderdeel worden van één netwerk

#1

Karin Leferink

Nieuwe voorzitter RZZ

"Je moet het dak repareren als de zon schijnt"

#2

Gerdien Wubbeling

Coördinator Netwerk Dementie IJssel- en Vechtstromen

Inleiding

#3

Fenke Beeftink en Janneke Kramer

Projectleiders Wijz Welzijn en Startpunt Informele Zorg

"Zwolle Dementievriendelijk maakt stad toekomstbestendig"

#4

Leontine Groen

Senior onderzoeker Windesheim

Gesprekswijzer hulpmiddel voor cliënt en casemanager

#5, #6

Gerda Ballast

Manager Samenwerken in de Wijk Hardenberg

Stroomschema vorig jaar opgezet voor crisissituaties

#7

Mark Dekker en Jolanda Struyk

Bezoekers Jungheimercafé

"Jungheimercafé nodigt uit om verhalen te delen"

#8

Yvonne Kloek

Talentmakelaar Zwartewaterland activeert mensen met dementie

#9

Janneke Kramer/Ria Kisteman

Begeleiders

'De kracht van de herinneringen' vergroot zelfvertrouwen deelnemers

#10

Karin Schoonewille

Casemanager jonge mensen met Dementie

"Beter samenwerken komt de zorg ten goede"

#11

Ingrid Kuil

Casemanager Dementie en Parkinsonverpleegkundige

"Ik moet vaak knokken voor mijn cliënt"

#12

Gerdien Wubbeling

Terugblik op 2022 in cijfers

#13

Ina Kuper, scheidend voorzitter RZZ , blikt terug op haar voorzitterschap

“De RZZ-zorgketens moeten onderdeel worden van één netwerk”

Ina Kuper, voorzitter Raad van Bestuur van Isala Ziekenhuis, neemt na zes jaar afscheid als voorzitter van het Regionaal Zorgnetwerk Zwolle. Hier valt het Netwerk Palliatieve Zorg onder samen met het netwerk CVA, Dementie en – sinds dit jaar- het Centrum voor Levensvragen, Overijssel. Ina blikt terug op haar voorzitterschap en de ontwikkelingen binnen het RZZ.

“Onze focus als bestuurders lag in het begin vooral op richting en structuur bieden aan het RZZ. We opereerden op de achtergrond en waren nog weinig zichtbaar. Maar gaandeweg namen we een actievere rol in.

De inhoud van ons werk en het vergroten van onze toegevoegde waarde binnen de zorgketens kwam steeds meer centraal te staan. Dat bracht een verandering teweeg voor de netwerk coördinatoren en zorgprofessionals.

“Als je nader inzoomt zijn er veel overeenkomsten binnen de netwerken.”

Proactieve Zorgplanning

Als je nader inzoomt op de netwerken, zie je veel overeenkomsten in zorgbehoefte en leeftijd van de cliënt of patiënt. De RZZ-netwerken zijn nu nog aparte zorgketens, maar ik denk dat ze op termijn onderdeel moeten worden van hetzelfde netwerk.

De meerwaarde zit dan ook in die verbinding zoeken met elkaar en nog nauwer samenwerken bij overkoepelende thema's. Neem bijvoorbeeld de Proactieve Zorgplanning. Die is zeer belangrijk voor de Palliatieve zorg, maar ook voor Dementie en misschien ook wel voor TSSMZ.

“Het is belangrijk dat de zorg goed vindbaar is voor ketenpartners en andere stakeholders.”

Signalerende functie

Centrum voor Levensvragen kan een belangrijke signalerende functie hebben. Eenzaamheid is een groeiend probleem in onze samenleving en leidt tot een grotere vraag naar ondersteuning bij levensvragen.

Door deze – en andere zorgthema's met elkaar te bespreken, kunnen we in een vroeg stadium zorg inzetten en deze beter afstemmen op de individuele behoeften van de patiënt. Het is goed om te merken dat vrijwel alle zorgprofessionals de meerwaarde ervaren van netwerken en elkaar steeds actiever opzoeken. Die ervaringen komen duidelijk aan het licht in de ervaringen die mensen delen in deze jaarberichten.

Betere afspraken

Terugkijkend ben ik dankbaar met alle stappen die gezet zijn. De onderlinge verbinding, het kennis delen en de samenwerking van zorgpartners heeft geleid tot betere afspraken tussen verschillende zorgpartners.

Ik hoop dat deze positieve lijn verder wordt doorgetrokken, want er valt nog veel winst te behalen. Het is belangrijk dat de zorg goed vindbaar is voor ketenpartners en andere stakeholders. Ik wens alle betrokkenen binnen de netwerken van het RZZ veel succes voor nu en de toekomst.”

Karin Leferink, nieuwe voorzitter RZZ

“Je moet het dak repareren als de zon schijnt”

Karin Leferink, bestuurder van ouderenzorgorganisatie IJsselheem is sinds 2023 de nieuwe voorzitter van de Regionale Zorg Netwerken Zwolle (RZZ). De visie op verbinden en slagkracht vergroten wil zij verder doorzetten. “Ik zet veel liever een vlek aan de horizon dan een stip.”

“Toen ik in 1992 begon als verpleegkundige nam ik mijzelf voor dit werk altijd te blijven doen, maar dat is niet gelukt,” vertelt Karin lachend. “Het zit niet in mij om de status quo te accepteren. Ik denk heel vaak: ‘dat kan wel een beetje anders.’ Vanuit die gedachte heb ik mezelf doorontwikkeld tot uiteindelijk bestuurder van IJsselheem. Deze eigenschap kenmerkt mij nog steeds als bestuurder en draag ik uit naar anderen.”

“Een team van professionals vormt een keten om de patiënt en informeert elkaar via één systeem”

Slagkracht

“Ik verzamel graag eigen-wijze mensen om mij heen die nadenken en eigen keuzes durven maken. Daarom is het zo belangrijk elkaar goed te leren kennen. Daarin zit een link met de netwerken. De visie van het RZZ was de afgelopen jaren gericht op waarde toevoegen op de patiënt c.q. cliënt. Gaandeweg ontdekten we parallellen in ons zorgaanbod en werkwijzen, waardoor de focus aangevuld werd met verbinding en slagkracht vergroten. Alles met het doel om waarde toe te blijven voegen aan mensen die onze zorg nodig hebben.”

Ziekte en zingeving

“De zorgketens werken zelfstandig met vaak dezelfde partijen zoals huisartsen, wijkverpleging en ziekenhuis. Netwerk Dementie en TSSMZ zijn gericht op begeleiden, ondersteunen en organiseren van zorg rondom cliënten met een specifieke aandoening. Terwijl het bij Netwerk Palliatieve Zorg en Centrum voor Levensvragen vooral gaat om goede zorg in de laatste levensfase en zingeving van het individu in een bepaalde levensfase.

In al deze netwerken zitten overeenkomsten. Daarom is bijvoorbeeld de inzet van de Proactieve zorgplanning een belangrijke ontwikkeling. Een team van professionals vormt een keten om de patiënt en informeert elkaar via één systeem. Dat maakt de zorg beter en efficiënter voor patiënt en professional en geeft de patiënt meer ruimte voor eigen regie.”

Eigen regie

“Los van de noodzaak, voel ik ook een verlangen bij zorgprofessionals om te verbinden. Daardoor kunnen we gezamenlijk beter inspelen op steeds complexere zorguitdagingen. Binnen IJsselheem zijn we begonnen de zorg anders in te richten toen die noodzaak nog niet zo urgent was. Maar je moet het dak repareren als de zon schijnt, zeg ik altijd tegen mijn collega's. Als wij vinden dat cliënten en patiënten hun regie moeten behouden, geldt dat voor onszelf natuurlijk ook.”

“Ik zet veel liever een vlek aan de horizon dan een stip”

Vlek

“Daarom zal ik als bestuurder doorgaan op de ingeslagen weg van verbinden en samenwerken. Ik zie deze visie vooral als vertrekpunt en niet zozeer als focus. Ik zet veel liever een vlek aan de horizon dan een stip. Met een stip focus je op een klein en afgebakend doel. Haal je dat niet, dan geeft dat een gevoel van teleurstelling. Een vlek aan de horizon zie ik als een globaal doel dat gaandeweg het proces duidelijker wordt. Dit creëert meer speelruimte voor nieuwe resultaten en biedt anderen de mogelijkheid om aan te haken. Die eigen-wijze werkwijze vind ik belangrijk om in stand te houden.”

Voorwoord: Gerdien Wubbeling, Coördinator Netwerk Dementie IJssel- en Vechtstromen

“Samen de wereld voor mensen met dementie een stukje mooier maken”

“Wat een vol, druk en mooi jaar was 2022: het jaar van de jonge mens met dementie. In de herfst van 2021 hebben we binnen het netwerk een mooi gesprek gevoerd met een aantal jonge mensen met dementie en hun partners. We hebben goed naar hen geluisterd, waar ze tegenaan lopen, wat hun wensen zijn en uitdagingen. Dat leidde tot het jaar van jong dementie.

En kan ik, terugkijkend op het afgelopen jaar, tevreden zijn? Tja, mijn lat ligt hoog en mijn ambitie om een bijdrage te leveren aan het vergroten van de kwaliteit van leven van mensen met dementie is zo mogelijk oneindig. En toch ben ik best blij met een

aantal mooie stappen die we hebben gezet.

Trots ben ik op de oprichting van het derde Jungheimer Café in Nederland. Samen met Alzheimer Nederland, ZwolleDoet! en natuurlijk jonge mensen met dementie en hun partner is het gelukt om maandelijks een caféavond te organiseren voor jonge mensen met dementie en hun naasten. Waar ruimte is voor ontmoeting, ervaringen delen en steun zoeken bij elkaar.

“Dit Jaarbericht staat vol met mooie voorbeelden hoe belangrijk samenwerken is.”

Specialistische casemanagers

Mooi was ook de mogelijkheid om, met financiële steun uit het innovatiepotje van de RZZ, de cursus ‘De kracht van herinneringen’ om te bouwen voor jonge mensen met dementie. Ria en Janneke komen in dit jaarbericht aan het woord over hun aanpak en het resultaat. Een uniek concept, zo blijkt ook uit de vraag aan de begeleiders van de cursus om in 2023 een presentatie te geven op een internationaal congres. Trots! Fijn ook dat we in 2022 binnen het netwerk gekozen hebben voor een aantal specialistische casemanagers, voor mensen met een migratieachtergrond en dementie en voor mensen met jong dementie.

Bij een aantal casemanagers zat al heel veel kennis over deze onderwerpen, nu wordt dat meer samengebracht. De casemanagers hebben gezamenlijk intervisie en leren van en met elkaar. Want casemanagement voor jonge mensen met dementie is een wezenlijk andere tak van sport. Niet meer, niet minder, maar echt anders. Ik maak wel eens de vergelijking: een huisarts stuurt iemand met een blindedarmonsteking ook door en gaat niet zelf snijden.

Mooie voorbeelden

Zo kan ik nog wel even doorgaan, want dit Jaarbericht staat vol met mooie voorbeelden. Uit die voorbeelden wordt duidelijk hoe belangrijk samenwerken is. Dan is niet $1+1=3$, maar onmetelijk veel meer. Dank aan alle partners voor het constructieve overleg en de mooie acties die voortvloeiden vanuit die gezamenlijke focus. Ook de samenwerking met de casemanagers Dementie is inspirerend geweest en heeft ervoor gezorgd dat mijn drive nog steeds aanwezig is. Een ongelooflijk groot dankjewel is hier op z'n plaats. Laten we doorgaan op de weg om de wereld voor mensen met dementie een stukje mooier te maken.”

Projectleiders Fenke Beeftink (Wijz Welzijn) en Janneke Kramer Startpunt Informele Zorg (ZwolleDOET!)

Zwolle Dementievriendelijk maakt stad toekomstbestendig

Zwolle telt op dit moment 1800 mensen met de diagnose dementie. Dat aantal zal de komende jaren verder groeien. Meer mensen met dementie in combinatie met minder zorgpersoneel, geeft nog meer druk op de zorg. Om die het hoofd te bieden, werken Wijz Welzijn en ZwolleDOET! aan een Dementievriendelijk Zwolle. Projectleiders Fenke Beeftink (Wijz Welzijn) en Janneke Kramer van Startpunt Informele Zorg van ZwolleDOET! vertellen over het belang van een dementievriendelijke stad.

Naast bevolkingsgroei, vormen vergrijzing en het steeds langer zelfstandig wonen van ouderen, de belangrijkste oorzaken voor de stijging van het aantal mensen met dementie. Om die gevolgen tijdig op te vangen, is nu actie vereist. Er is behoefte aan een aanbod in zorg en welzijn voor cliënten en mantelzorgers. Daarnaast is het vergroten van bewustzijn onder alle Zwollenaren een belangrijk speerpunt. "Wijz Welzijn heeft zelf een specifiek welzijnsaanbod waaronder het Geheugencafé en een Steunpunt Mantelzorg voor naasten," vertelt Fenke. "We brengen ook activiteiten van andere organisaties onder de aandacht zoals Aquamentie op hogeschool Windesheim. Een zwemuurtje voor mensen met dementie dat door sportstudenten wordt verzorgd. Op <https://samenzwolle.nl/dementievriendelijk> zijn deze en meer activiteiten samengebracht.

Samen Dementievriendelijk

Janneke: "Sport en beweging vertragen de achteruitgang bij mensen met dementie. Maar na de diagnose stoppen

velen daarmee uit angst of schaamte. Als we willen dat zoveel mogelijk mensen zo lang mogelijk blijven meedoen, moeten sportdocenten beter zijn toegerust en medesporters meebewegen. Daarom gaan sportdocenten van Wijz Welzijn en Sportservice Zwolle de training 'Samen Dementievriendelijk' volgen. Deze training willen we daarna op meer plekken in Zwolle onder de aandacht brengen en opstarten."

Fenke: "Voor zorgverleners en casemanagers is het belangrijk dat ze kennis hebben van cultuursensitief werken."

Vloek of straf

Fenke: "Schaamte wordt vaak nog sterker gevoeld bij mensen met een andere culturele achtergrond. Dat zorgt er soms voor dat mantelzorgers nog meer overbelast raken. Voor zorgverleners en casemanagers is het belangrijk dat ze kennis hebben van cultuursensitief werken.

Daarom organiseren we in Zwolle netwerkbijeenkomsten rondom dit thema. Vanuit het Standpunt Mantelzorg besteden we extra aandacht aan deze groep mantelzorgers. Speciaal voor deze groep zijn we bezig met een nieuw initiatief: Kleurrijk Theehuis. Hier willen we een ontmoetingsplek creëren waar mantelzorgers met een verschillende culturele achtergrond ervaringen kunnen delen.

Grote wens

Naast het voortzetten van de huidige activiteiten, staat er nog een grote wens bovenaan de lijst voor 2024. "We willen vanuit Wijz Welzijn en ZwolleDOET! meer focus

leggen op geschikt vrijwilligerswerk voor (jonge) mensen met beginnende dementie. Die plekken zijn nu heel schaars, maar wel hard nodig. Als onze subsidieaanvraag wordt gehonoreerd kunnen we dit project daadwerkelijk opzetten," aldus Janneke.

Certificaat

Omdat Zwolle al de nodige stappen heeft gezet, ontvangt de gemeente op 21 september, het predicaat 'Zwolle Dementievriendelijk'. Een initiatief van Alzheimer Nederland en het Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS). Wethouder Dorrit de Jong mag die dag het certificaat onthullen.

Fenke: "Deze titel heeft vooral een symbolische waarde, want er zit geen start- of eindpunt aan. We zien het vooral als een fijne stimulans om door te gaan op de ingeslagen weg."

**Fenke Beeftink
Wijz Welzijn**

**Janneke Kramer
ZwolleDOET!**

Janneke: "Sport en beweging vertraagt de achteruitgang. Maar veel mensen met dementie stoppen daarmee uit angst of schaamte."

Leontine Groen – Senior Onderzoeker Lectoraat Goed Leven met Dementie, Hogeschool Windesheim Zwolle

Gesprekswijzer hulpmiddel voor cliënt en casemanager

Hoe ga je het gesprek aan over dagbesteding, verhuizing naar een verpleeghuis of de dood? Moeilijke thema's die je liever nog niet bespreekt als de diagnose dementie net gesteld is, maar wel heel essentieel zijn later. De Gesprekswijzer kan daarbij een handig hulpmiddel zijn voor casemanagers.

Voor cliënten en naasten zijn nu ook twee producten ontwikkeld: een informatieboekje en een set gesprekskaarten. Dit voorjaar is een prototype voor cliënten en mantelzorgers in een pilot getest. Initiatiefnemers van de Gesprekswijzer zijn het Lectoraat Goed Leven met Dementie van Hogeschool Windesheim, het Netwerk Dementie IJssel- en Vechtstromen en het Netwerk Palliatieve Zorg IJssel-Vecht en Noordoost Overijssel.

“Het is belangrijk mensen in een vroeg stadium te informeren, zodat ze weten wat op hen af gaat komen en zij hun wensen kenbaar kunnen maken. We zien in de praktijk dat zulke gesprekken vaak worden uitgesteld en dat levert pijnlijke situaties op,” stelt Leontine Groen – van de Ven. Zij is als senior onderzoeker verbonden aan het Lectoraat Goed Leven met Dementie. Samen met collega-wetenschappers en studenten doet ze onderzoek naar het verbeteren van leven en welzijn voor mensen met dementie.

Kleurrijke cirkel

In de Gesprekswijzer komen alle thema's aan bod die van belang zijn om in kaart te brengen. Niet alleen controversiële, ook (luchtigere) onderwerpen als plezier in het leven, wonen en zorg. Alle casemanagers in de regio zijn dankzij de interventie van het Netwerk Dementie getraind in het leren omgaan met deze Gesprekswijzer.

Naast een boekje voor professionals bestaat het uit een kleurrijke cirkel waarin thema's met symbolen duidelijk worden gemaakt. Die cirkel kunnen casemanagers achterlaten bij cliënten en mantelzorgers zodat zij deze rustig kunnen doorlezen. Juist op dit punt was een verbeterslag nodig, want de Gesprekswijzer bleek voor sommige cliënten te ingewikkeld.

Verbeterslag

De nieuwe variant, ontwikkeld samen met studenten Verpleegkunde en het Netwerk Dementie, is ontdaan van medisch vakjargon. Het bestaat uit een handzaam boekje en een kaartenset waarin ingewikkelde terminologie zoveel mogelijk is vervangen door eenvoudige symbolen. Beiden zijn ontworpen in dezelfde stijl zodat het duidelijk is dat ze bij elkaar horen. De ontwikkeling van 'De Gesprekswijzer, Praten over de Toekomst', zoals de officiële titel luidt, nam een kleine twee jaar in beslag. Studenten Verpleegkunde deden hiervoor het uitvoerende werk. Zij interviewden cliënten en mantelzorgers en koppelde alle verzamelde data terug naar het Lectoraat.

Gesprekswijzer hulpmiddel voor cliënt en casemanager (vervolg)

Zorgvuldige introductie

Na een uitgebreide testfase, is dit voorjaar de eerste versie binnen een pilot in gebruik genomen. De reacties zijn volgens Leontine wisselend. "Sommigen vinden het heel handig, terwijl andere cliënten schrokken van de informatie. Ook merkten we een aarzeling bij een aantal casemanagers. Zij waren bang dat de informatie te confronterend zou zijn voor hun cliënt. Die uitkomsten zijn vanuit onderzoeksperspectief heel interessant. Het heeft ons geleerd dat het overhandigen van De Gesprekswijzer een zorgvuldige introductie vraagt. Het boekje is in de basis een mooi product, maar vergt nog een aantal aanpassingen. Daaromheen moet een duidelijke werkwijze komen voor professionals en misschien ook wel de ontvangers."

Brug

Samen met het Netwerk Dementie en studenten Verpleegkunde gaat het Lectoraat aan de slag met passende vervolgstappen. "We moeten nog goed nadenken over wat nodig is om te vertellen bij de uitreiking. Dat kan per situatie en casemanager verschillen, want de Gesprekswijzer moet aansluiten op de proactieve zorgplanning en behandeling bij een specifieke cliënt. Het is fijn om in deze zoektocht samen op te trekken met de coördinator van het Netwerk Dementie."

Mike de Roos
Lectoraat Windesheim

Mariska van de Geest
Lectoraat Windesheim

Gesprekswijzer roept tegenstrijdige reacties op

Mike de Roos en Mariska van de Geest, derde- en vierdejaars studenten Hbo Verpleegkunde waren als onderzoeksstudenten betrokken bij de uitrolfase van het prototype en gingen met cliënten en mantelzorgers in gesprek over hun eerste bevindingen.

Mike: "Wat me het meest is bijgebleven is de tegenstrijdigheid in reacties. Mensen vonden de Gesprekswijzer en bijbehorende kaarten fijn en overzichtelijk, maar ook confronterend. Deze tool is ontwikkeld vanuit de gedachte om zorgwensen zo vroeg en optimaal mogelijk vast te leggen. Wij merkten dat veel mensen met dementie en hun naasten daar liever niet mee bezig zijn. Zij leven in het hier en nu en voelen niet altijd de behoefte om daarover te praten."

Mariska: "Ook merkten we een aarzeling bij een aantal casemanagers. Zij vonden het informatieboekje te confronterend voor de cliënt. Wel zagen ze het als een interessant hulpmiddel voor zichzelf, maar daarvoor is de Gesprekswijzer voor professionals al ontwikkeld. Er is dus meer vervolgonderzoek nodig voordat de Gesprekswijzer structureel kan worden ingezet. Die belangrijke conclusie nemen we mee in ons onderzoeksrapport en overdracht aan de studenten die het stokje van ons overnemen."

We weten elkaar steeds beter te vinden. Het netwerk vormt een belangrijke brug tussen onderwijs, onderzoek en zorg."

Learning community

Om die aansluiting te verbeteren, is een 'learning community' opgezet waarin zorg- en welzijnsprofessionals, bestuurders, vertegenwoordigers van Alzheimer Nederland, wetenschappers van het Lectoraat, docenten en studenten hun kennis en expertise bundelen.

"Door samen te werken aan andere leer- en ontwikkelmogelijkheden van professionals dragen we bij aan zorginnovaties voor mensen met dementie. Veel casemanagers willen hier ook aan meedoen en dat kan in deze community. Zo werken we samen aan betere zorg."

Mike: "Mensen vonden de Gesprekswijzer en bijbehorende kaarten fijn en overzichtelijk, maar ook confronterend."

Gerda Ballast, Manager Samenwerken in de Wijk in Hardenberg

Samenwerken in de wijk maakt zorg efficiënter

Gerda Ballast werkt sinds 2021 via Regio organisatie Medrie als Manager Samenwerken in de Wijk voor vier huisartsenpraktijken in Hardenberg. Deze vormen een kernteam met wijkverpleegkundigen thuiszorgorganisaties, leden van het Samen Doen Team uit Hardenberg, de netwerkcoördinator Dementie en coördinator Mantelzorgnetwerk. Sinds 2019 zetten zij zich in om de zorg beter op elkaar af te stemmen.

Gezamenlijk bespreken ze casuïstiek en andere ontwikkelingen die nadere samenwerking vereisen, waaronder het tijdig inspelen op dreigende crisissituaties bij mensen met dementie. Gerda: "Ouderen wonen steeds langer zelfstandig, maar als dat niet meer lukt vanwege dementie, is een crisisopname soms noodzakelijk. Het zoeken naar een geschikte plek nam veel tijd in beslag voor de huisarts. Dat ging ten koste van de patiëntenzorg."

Gerda Ballast

Stroomschema

Om de zorg voor mensen met dementie beter in te richten zijn in 2022 afspraken gemaakt over een andere taakverdeling. Ook is in 2020 een Workflow Dementie opgesteld. Een overzichtelijk stroomschema met alle essentiële informatie, zorgorganisaties en contactpersonen in de gemeente Hardenberg die betrokken zijn bij deze zorg. Gaat het om vermoedens van dementie, dan komt de casemanager in beeld. De huisarts start vervolgens het diagnosetraject. Na de diagnose vormt zich een netwerk van zorgprofessionals om de client. De huisarts voor medische zorg, aangevuld met thuiszorg, mantelzorgondersteuning en – indien nodig – dagbesteding.

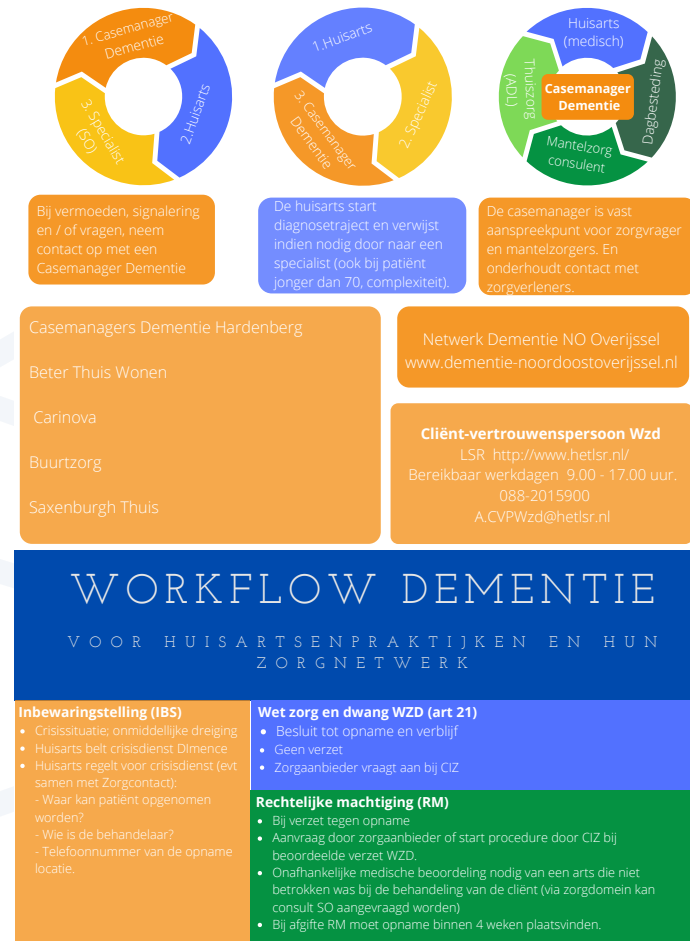
Crisissituatie

Gerda: "Naast de Workflow Dementie is in 2022 een infographic gemaakt met een overzichtelijk stappenplan voor (dreigende) crisissituaties. Is er sprake van een dreigende situatie dan gaat de casemanager voorwerk doen. Als er nu sprake is van een crisissituatie, wordt eerst Zorgcontact van Saxenburgh benaderd. Deze organisatie heeft een overzicht met beschikbare bedden en kan sneller schakelen. Zo wordt de huisartsenzorg ontlast en heeft de cliënt sneller duidelijkheid." Het kernteam van Samenwerken

in de Wijk komt elke twee maanden bij elkaar. Afhankelijk van de gespreksthema's worden professionals uitgenodigd die betrokken zijn bij deze onderwerpen zoals welzijnswerk en de gemeente Hardenberg.

Schakel

"Zorgaanbieders hebben we wel in kaart, maar er zijn ook heel veel informele organisaties die een signalerende functie kunnen hebben, zoals kerken. Een ouderling of bezoekdame die bij ouderen over de vloer komt, kan een heel belangrijke schakel zijn in de ouderenzorg. Daarom heeft Samenwerken in de Wijk vorig jaar een bijeenkomst georganiseerd met als thema Informele Zorg in Hardenberg. Het is belangrijk dat we weten wat we voor elkaar kunnen betekenen. Zo kunnen we een groep kwetsbare patiënten nog beter in beeld krijgen en dat komt de zorg weer ten goede."

Jungheimercafé nodigt uit om verhalen te delen

Mark Dekker is vijftig jaar als hij in 2015 de diagnose Alzheimer krijgt. Ondanks de harde boodschap geeft deze bevestiging ook rust voor Mark en zijn vrouw Jolanda Struyk uit Kampen. Sindsdien proberen zij zo goed en zo kwaad als dat gaat te leven met dementie. In het Jungheimercafé in Zwolle delen zij hun ervaringen met lotgenoten.

“Wij waren bekend met het Alzheimercafé,” vertelt Jolanda. “Maar hier misten we de aansluiting met leeftijdsgenoten. Jongeren, zoals wij, die met Alzheimer te maken krijgen, zitten in een andere levensfase. Ze werken vaak, er is een werkende partner of thuiswonende

Foto's: Margreet Vloon

kinderen. Dan loop je tegen andere dingen aan, die je graag met lotgenoten wil delen. Elders in het land zijn al Jungheimercafés. Dat leek ons ook zinvol voor de regio Zwolle. Dat idee is door een groep zorgprofessionals opgepakt en uitgewerkt.

De Belgische Keizer

Sinds september vorig jaar, wordt elke eerste dinsdag van de maand een Jungheimercafé georganiseerd in café

de Belgische Keizer. Er komen mensen met dementie en hun partners of andere mantelzorgers. Kinderen, broers/zussen van mensen met de diagnose of partners van mensen met dementie die niet meer thuis wonen. Ook casemanagers sluiten soms aan. De avonden worden (be)geleid door Alzheimer Nederland. Doel is elkaar beter te leren kennen en tips en ervaringen te delen met elkaar en zorgprofessionals. De inhoud wordt zoveel mogelijk afgestemd op de behoefte vanuit de groep. Het boek 'Het Haperende Brein' stond een avond centraal en eerder dit jaar heeft een onderzoeker van het Brain Research Center een presentatie gegeven over de mogelijkheden voor medicijnonderzoek.

Jolanda en Mark

Veiligheid

Tijdens de bijeenkomsten wordt de groep regelmatig gesplitst in een groep voor mantelzorgers en één voor mensen met dementie. Een bewuste keuze om het prikkelarm en behapbaar te houden voor mensen met dementie. Zo kan iedereen beter deelnemen aan de gesprekken en is er ruimte voor het uitwisselen van ervaringen. “De locatie in de Belgische Keizer is prettig,” vervolgt Jolanda. “Een gezellig café nodigt sneller uit en maakt het laagdrempeliger om te komen.”

Vertrouwelijk

Elk Jungheimercafé heeft een vertrouwelijk karakter. “We hebben met elkaar afgesproken dat de verhalen ‘binnen de muren van het café blijven’. Je mag zelf beslissen wat

je wel of niet deelt. Het is fijn dat de bijeenkomsten worden geleid door gespreksleiders van Alzheimer Nederland met kennis van dementie. Zij weten bij welke instanties je hulp of ondersteuning kan krijgen als dat nodig is.

Boos of verdriet en inspiratie

“Het is er fijn,” vult Mark aan. Vooral het contact met lotgenoten doet hem goed.

Jolanda: “We vinden herkenning en erkenning bij elkaar. Een half woord is vaak genoeg. Hier ervaar je dat het heel normaal dat je soms boos of verdrietig bent, of niet meer weet hoe je verder moet. De laatste keer ging het ook over de zwaarte van de mantelzorg. Hoe zorgen we dat wij overeind blijven? Daar kwamen mooie antwoorden op. De één heeft een buddy, de ander doet vrijwilligerswerk of valt terug op een eigen netwerk. Door deze verhalen te delen, helpen en inspireren we elkaar. Dat is voor mij de meerwaarde van het Jungheimercafé.”

Certificaat

Omdat Zwolle al de nodige stappen heeft gezet, ontvangt de gemeente op 21 september, het predicaat ‘Zwolle Dementievriendelijk’. Een initiatief van Alzheimer Nederland en het Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS). Wethouder Dorrit de Jong mag die dag het certificaat onthullen. Fenke: “Deze titel heeft vooral een symbolische waarde, want er zit geen start- of eindpunt aan. We zien het vooral als een fijne stimulans om door te gaan op de ingeslagen weg.”

Yvonne Kloek, casemanager dementie

Talentmakelaar Zwartewaterland activeert mensen met dementie

Hoe zorg ik dat een jonge vrouw met dementie weer meetelt in de maatschappij? Die vraag vormde voor casemanager dementie Yvonne Kloek de basis voor het dagbestedingsproject 'Verborgen Talent'. Ze maakte werkgever IJsselheem enthousiast en schreef een projectplan voor de innovatieraad. Die stelde budget beschikbaar waarmee ze het project in april van dit jaar kon opstarten.

"Enkele jaren geleden kwam ik bij een jong gezin waar de moeder net de diagnose Alzheimer had gekregen. Dat gezin worstelde met zoveel vragen, waar ik geen antwoord op had. Eén daarvan was het zoeken naar een zinvolle dagindeling. Voor ouderen is voldoende aanbod. Maar voor deze doelgroep een stuk minder, terwijl het juist voor deze mensen zo belangrijk is. Het vergroot je eigenwaarde en vertraagt de achteruitgang. Dat bracht mij op het idee van 'Verborgen Talent'."

Projectplan

Yvonne ging voortvarend te werk. Ze besprak haar wens in de werkgroep Dementievriendelijk Zwartewaterland, vergaarde meer kennis over jonge mensen met dementie en kreeg van IJsselheem de ruimte om een projectplan te schrijven.

Samen met een collega van het project

Dagbesteding en Netwerk Dementie coördinator Gerdien Wubbeling kwamen ze tot een uitvoerbaar plan. Naast het budget van de innovatieraad kreeg Yvonne ook een subsidiebedrag toegekend dat beschikbaar is voor Dementievriendelijke maatregelen in de gemeente Zwartewaterland. Het totaalbedrag is voldoende om de ureninzet voor het eerste jaar gedekt te krijgen.

"Een zinvolle dagindeling vergroot je eigenwaarde en vertraagt de achteruitgang. Dat bracht mij op het idee van 'Verborgen Talent'."

Bewust gekozen

"De naam 'Verborgen Talent' is bewust gekozen," vertelt Yvonne. "Stel dat iemand altijd gewerkt heeft in de bouw, maar koken als hobby had? Dan kan een werkplek als

gastheer- of assistent-kok, in een bedrijfsrestaurant prima geschikt zijn. Voorwaarde voor deelnemende bedrijven is het leveren van een vaste begeleider (buddy) die bereid is een korte cursus te volgen over het leren omgaan met mensen met dementie."

Bedrijfsleven

Het eerste jaar gaat Yvonne, naast haar werk als casemanager, zelf 'Verborgen Talent' op gang helpen als Talentmakelaar. Als het project aanslaat, wordt er gekeken naar een opvolger. Sinds april is ze actief op zoek naar geschikte werkplekken binnen het lokale bedrijfsleven. Dit netwerken werpt z'n vruchten af. De eerste twee bedrijven in Hasselt hebben zich inmiddels gemeld en ook binnen locaties van IJsselheem in Zwartewaterland en Kampen wordt gekeken naar mogelijkheden.

"Ik hoop dat via dit project jonge mensen met dementie sneller in beeld komen."

Onzichtbaar leed

"We gaan nu kijken naar een goede match tussen client en bedrijf. Een spannende fase en daarom starten we rustig op. De eerste dag ga ik met de client mee en elke twee weken ga ik kijken hoe het gaat. Voor nu is het belangrijk dat de basis goed wordt neergezet, maar op termijn willen we natuurlijk groeien. Er is hier veel onzichtbaar leed achter de voordeur. Vaak wordt de casemanager pas ingeschakeld als de mantelzorg het niet meer aankan. Dan gaat het al om een opname in een verpleeghuis. Ik hoop dat via dit project jonge mensen met dementie sneller in beeld komen, zodat maatwerk begeleiding kan worden ingezet tijdens het ziekteproces."

Yvonne Kloek
Casemanager dementie

Ria Kisteman en Janneke Kramer, begeleiders

'De kracht van de herinneringen' vergroot zelfvertrouwen van deelnemers

Jonge mensen met dementie hebben het vaak extra lastig. Het leren omgaan met de ziekte gaat gepaard met heel veel uitdagingen. Daarnaast is er nog maar een beperkt activiteitenaanbod dat aansluit op de behoefte van deze doelgroep. De training 'De kracht van de herinneringen' komt daarin tegemoet. Begeleiders Janneke Kramer en Ria Kisteman kijken met veel plezier terug op vier onvergetelijke avonden die smaken naar meer. "Dementie verschoof naar de achtergrond. Gelijkwaardigheid nam het over."

De trainingsmethodiek 'De kracht van de herinneringen' is ontwikkeld door Annemarie Bolder, oprichter van Ergoworld. Een training bestaat uit vier avonden waarin deelnemers gezamenlijk positieve herinneringen (reminiscentie) delen over onderwerpen zoals muziek, school of reizen. Deelnemers krijgen vooraf de tijd om spullen te verzamelen die passen bij het thema. Die worden bij aanvang met elkaar besproken en uitgesteld in het 'huiskamertje'. Ook Janneke en Ria deden dit. Zij doken in servieskasten op zoek naar oud porselein en struinden kringloopwinkels af op zoek naar die ene nostalgische telefoon met draaischijf of ander materiaal dat herinneringsprikkel oproept.

Vliegtuigjes

"In deze training staat niet de ziekte centraal, maar wie jij bent als persoon en wat je waardevol vindt," stelt Ria Kisteman, casemanager Dementie bij Driezorg. "Hierin schuilt de kracht van reminiscentie. De spullen riepen veel

gezamenlijke herinneringen op waardoor levendige gesprekken ontstonden of mensen zelf aan de slag gingen om dingen te maken."

Dat wordt bevestigd door Janneke Kramer. Zij werkt als coördinator Informele zorg en is projectleider 'Zwolle Dementievriendelijke Stad' bij ZwolleDoet! "Een deelnemer vertelde dat hij vroeger vliegtuigjes maakte van oude kranten en ze wegschoot met pijltjes van pvc-buizen. Zo ontstond het idee om zelf vliegtuigjes te gaan vouwen. Ik wist niet hoe dat moest, maar deelnemers hielpen elkaar."

Twee groepen

Ria. "Bezoekers werden opgedeeld in een groep mantelzorgers en mensen met dementie. Dat hebben we twee keer, in overleg, gedaan en het werkte goed. We zagen de mensen opbloeien en groeien in zelfvertrouwen. Dementie verschoof naar de achtergrond en gelijkwaardigheid nam het over. Mensen voelden een connectie met elkaar. Het contact groeide van lotgenoten naar bondgenoten. De groep verzon al snel een eigen naam: 'De Club van het Haperende Brein'."

Balletje opgooien

Janneke: "Ik heb 'De kracht van herinneringen' ook gegeven aan ouderen met dementie, maar deze doelgroep vraagt een totaal andere benadering. Bij ouderen moet je het gesprek sturen, hier zijn we meer faciliterend. Onze rol was vooral om een balletje op te gooien, zodat het gesprek ontstond. Vooraf hadden Ria en ik vaak wel tien 'balletjes' bedacht, maar kwam de helft maar aan bod en hadden we toch een fantastische avond. Dat is precies ook het doel van 'De kracht van herinneringen'. Mensen met een positief gevoel naar huis laten gaan waarop ze nog lang kunnen teren."

Karaokesessie

Ria: "De methodiek van Ergoworld is een handige leidraad, maar biedt voldoende ruimte om in te spelen op de behoefte uit de groep. Bij het thema Muziek hebben we YouTube aangezet, want dat staat vol met video's van vroegere artiesten. Zo ontstond een spontane Karaokesessie waarbij we de afstandsbediening gebruikten als microfoon. Hierop vertelde een deelnemer dat zij vroeger in de discotheek met de tas tussen de benen danste.

Ook dat riep een gedeelde herinnering op en we gingen lekker bewegen op muziek. Zo is er heel wat afgelachen. Niemand wilde na afloop naar huis en dat is voor ons een mooie bijvangst. Het laat zien hoe fijn en belangrijk deze training was voor alle aanwezigen."

Structureel aanbod

Het Netwerk Dementie IJssel- en Vechtstromen speelde op de achtergrond een belangrijke rol als subsidieaanvrager en adviseur. Coördinator Gerdien Wubbeling brengt dementie onder jongeren onder de aandacht bij gemeenten, andere stakeholders en zet zich in voor een structureel aanbod voor deze specifieke doelgroep. Janneke: "Wij willen deze training graag een vervolg geven. Dat is op dit moment nog onduidelijk, maar we hopen in het najaar een nieuwe training te kunnen starten. Gelukkig ontmoet de groep elkaar nu bij het Jungheimercafé op elke eerste dinsdag van de maand in de Belgische Keizer. Hier kan de groep in ledental groeien en leren ze elkaar nog beter kennen."

Janneke Kramer
Begeleider

Ria Kisteman
Begeleider

Karin Schoonewille, casemanager jonge mensen met Dementie, gemeente Hardenberg

“Beter samenwerken komt de zorg ten goede”

Karin Schoonewille werkt namens zorgaanbieder Saxenburgh als casemanager Dementie in de gemeenten Hardenberg, Gramsbergen en Ommen. Zij zet zich in om het leven van jonge mensen met dementie zo aangenaam mogelijk te maken. Daar ervaart ze de voordelen bij van Samenwerken in de Wijk.

“Mijn werk bestaat voor een groot deel uit rouwverwerking. Naast de cliënt, sta ik vooral mantelzorgers bij. Ze worstelen met het veranderende gedrag van hun geliefde. Ik ondersteun ze met kennis en advies. Soms krijg ik heel specifieke vragen over bijvoorbeeld notariszaken of de hypotheek. Laatst was ik bij twee zussen die zorgen voor een jongere broer met dementie. Zij hadden al veel praktische en financiële zaken geregeld, maar wilden meer informatie over dagbesteding. Dat zijn vragen die ik meestal pas in een later stadium krijg.

GPS-tracker

Als casemanager kijk ik vooral naar wat mijn client nog wel kan. Verdwaalt je man een keer met de fiets? Geef hem dan een GPS-tracker mee, maar laat hem nog wel fietsen zolang dat kan en hij er plezier aan beleeft.

Onafhankelijke rol

Ik hecht veel waarde aan mijn onafhankelijke rol als casemanager. Zo kan ik me zo goed mogelijk inzetten voor het belang van de cliënt. Ik ben in dienst van Saxenburgh, maar als mijn client beter gebaat is bij het zorgaanbod van een andere aanbieder, probeer ik dat voor elkaar te krijgen.

Ander perspectief

Het Netwerk Dementie IJssel- en Vechtstromen is voor mij een belangrijke bron voor scholing en advies. Dit netwerk is ook onderdeel van ‘Samenwerking in de Wijk’. Netwerken heeft effect, want samen staan we sterker. De toewijzing vanuit de Wmo verloopt soms best stroef. Dan helpt het om vanuit dit netwerk met casemanagers en het Samen Doen Team te kijken naar oplossingen.

Dat werkt beter dan als individu steeds te moeten vechten voor je client, want dat is soms nodig om zaken geregeld te krijgen. Het is fijn om met collega’s uit andere organisaties naar casuïstiek te kijken. Soms ben je zo intensief bezig dat je een blinde vlek krijgt voor je eigen casus. Dan kan het heel helpend zijn als collega’s vanuit een ander perspectief met nieuwe inzichten komen.

Stappen zetten

Op casusniveau weten de zorgorganisaties in Hardenberg en omgeving elkaar wel te vinden, maar voor andere ontwikkelingen gebeurt dat nog te weinig. Daarin kunnen we stappen zetten. Het netwerk Dementie kan daarin een verbindende rol spelen in de regio. In Zwolle zijn ze al verder met een aanbod aan zorg en welzijn voor jonge mensen met dementie. Maar als je in Zwolle werkt, ben je niet bezig met de ontwikkelingen in Hardenberg en andersom. Daarnaast hoor ik soms geluiden dat mensen op wachtlijsten staan, terwijl collega’s in andere organisaties wel plek hebben op hun caseload. Dat vind ik zonde. Als we elkaar vaker en beter informeren komt dat de zorg alleen maar ten goede.”

Karin Schoonewille
casemanager Dementie

Ingrid Kuil, casemanager Dementie en Parkinsonverpleegkundige

“Ik moet vaak knokken voor mijn cliënt”

In 2040 hebben bijna vier miljoen Nederlanders een hersenaandoening zoals dementie, een herseninfarct of Parkinson. Of een combinatie hiervan, zoals een Parkinsonisme. Dat verwacht de Hersenstichting op basis van een onderzoek van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). Deze toename leidt nu al tot meer complexe zorgvragen en daar is de zorg in deze regio nog niet goed op ingericht. De gevolgen ervaart Ingrid Kuil, casemanager Dementie en Parkinsonverpleegkundige regelmatig in de dagelijkse praktijk.

Van alle Parkinsonpatiënten in ons land ontwikkelt 35 tot 55 procent Parkinson-dementie of één van de Parkinsonismes. Aandoeningen die zijn gerelateerd aan Parkinson. Ook wel Parkinson Plus genoemd.

“Op meerdere plekken zijn inmiddels Parkinson klinieken, maar in Zwolle is nog helemaal niets. Dat is zorgelijk.”

Kenmerkend is dat Parkinson unilateraal begint; aan de zijkant van het lichaam en wordt gekenmerkt door traagheid, stijfheid en tremor. De toename van andere hersenziekten zoals CVA en dementie worden toegeschreven aan de vergrijzing. Dit is bij Parkinson nog niet vastgesteld.

Wel is bekend dat een dopamine tekort en pesticiden een rol kunnen spelen in het ontwikkelen van deze

ziekte. Ingrid: “Ik ben op dit moment nog de enige casemanager in Zwolle met dementie en Parkinson als specialisme. Een kleine niche voor een snelgroeiend probleem. Naast Alzheimer is Parkinson de meest voorkomende neurodegeneratieve aandoening.”

Schrijnende situaties

“Op meerdere plekken zijn inmiddels Parkinson klinieken, maar in Zwolle is nog helemaal niets. Dat is zorgelijk. Er is meer kennis nodig om deze groeiende problematiek aan te kunnen. Ouderen met Parkinson(isme) en dementie worden al snel op een ‘gesloten afdeling’ geplaatst, terwijl soms Parkinson voorliggend is en andere zorg, begeleiding en behandeling nodig is.

Door kennistekort wordt hieraan weleens voorbijgegaan. In zulke situaties probeer ik mijn cliënt op de juiste plek te krijgen waar hij of zij zich prettig en veilig voelt en aansluiting vindt bij anderen.”

Uitdagend

Ondanks de steeds complexere problematiek geniet Ingrid van haar werk. “De meeste cliënten zijn dankbaar, sommige iets minder of mijden de zorg. Ik heb naast de cliënt nauw contact collega’s uit alle lagen van de zorg, vertegenwoordigers uit wijkteams en familieleden van de cliënt. Dan gaat het lang niet altijd over zorg gerelateerde onderwerpen.

Ik ben ook betrokken bij zaken zoals financiële uitbuiting van cliënten door familieleden. Dan zorg ik voor een onder curatele stelling en zit ik samen met een rechter, griffier en mijn cliënt om tafel. Ook dit hoort bij mijn werk.”

“Ons beroep van casemanager is heel solistisch. Dat past bij me, maar is soms ook kwetsbaar.”

Keihard nodig

Ingrid is in dienst van de Zonnehuisgroep, maar valt functioneel onder de leiding van Gerdien Wubbeling van het Netwerk Dementie IJssel en Vechtstromen. “Ik ben dankbaar voor deze onafhankelijke constructie, want zo kan ik het belang van mijn cliënt en hun naasten het beste dienen.

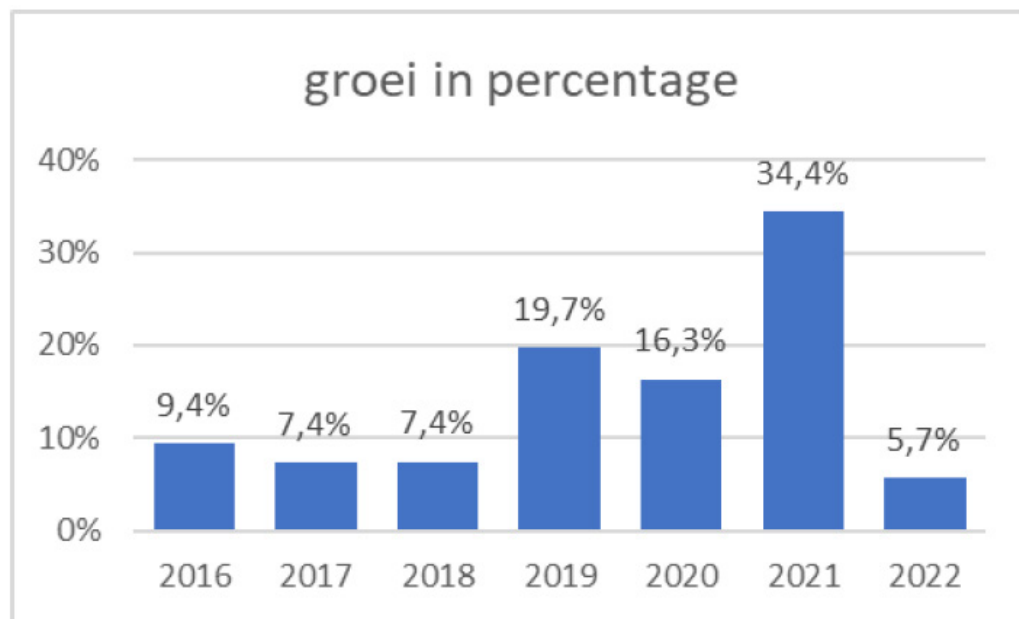
Kwetsbaar

Ons beroep van casemanager is heel solistisch. Dat past bij me, maar het is soms ook kwetsbaar. Ik moet vaak knokken voor mijn cliënt. Gelukkig weet ik dat ik altijd kan terugvallen op Gerdien. Zij staat voor mij als persoon en voor ons vak. En ik ben blij met de overleg- en intervisiemomenten met mijn collega casemanagers, want we hebben elkaar keihard nodig. Zonder dit netwerk zou ik mijn werk niet kunnen doen.”

Terugblik op 2022 in cijfers

Per 1 januari 2021 zijn de Netwerken Dementie IJssel-Vecht en Noord-oost Overijssel gefuseerd en verdergegaan onder de naam Netwerk Dementie IJssel- en Vechtstromen. Deze fusie leidde in 2021 tot een haast spectaculaire groei van ruim 34 procent (zie tabel hieronder). Die groei komt door het feit dat ook casemanagers uit Noordoost Overijssel de Monitor zijn gaan gebruiken.

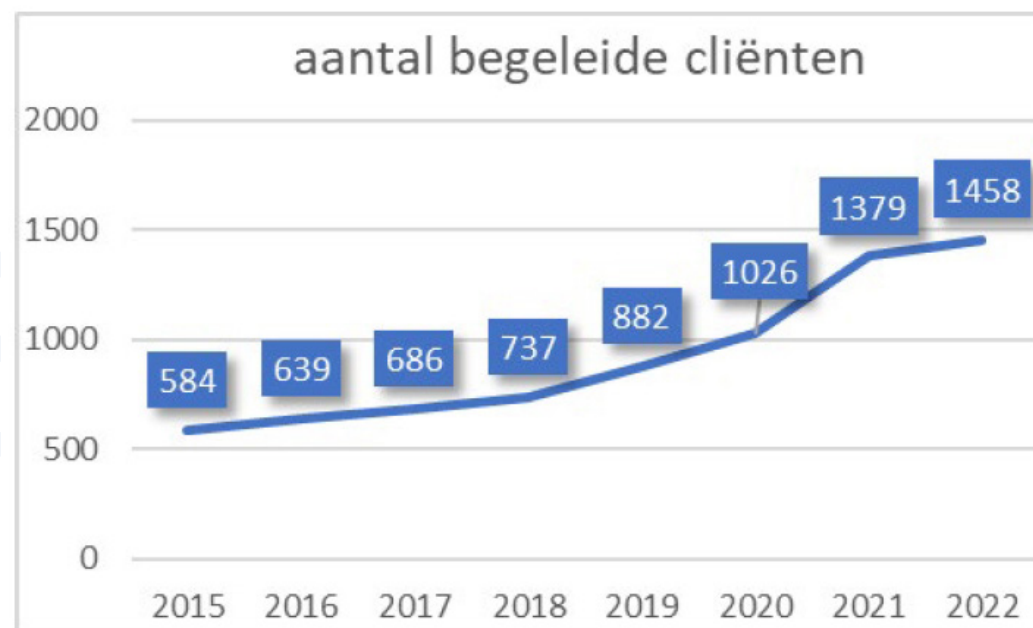

Deze Monitor is een geautomatiseerd registratiesysteem waarin zij, na toestemming van de cliënt en zijn vertegenwoordiger, niet-medische gegevens kunnen vastleggen. Dit systeem is de basis voor onze verantwoording en de onderlegger voor gesprekken met gemeenten. Het vormt een database om - indien nodig - gegevens (geen persoonsgegevens) aan te leveren. Dat gebeurt bijvoorbeeld aan de Nederlandse Zorgautoriteit in het kader van de Regeling transparantie wachttijden casemanagement dementie.

In 2022 is op verschillende momenten aandacht gevraagd voor het goed bijhouden van de Monitor. We zien al jaren een groei in het aantal cliënten met een casemanager, al is dit het afgelopen jaar wat afgevlakt. Op 31 december 2022 ontvingen 1458 mensen met dementie ondersteuning van een casemanager.

De meeste aanmeldingen voor casemanagement komen rechtstreeks bij de casemanager via een thuiszorgorganisatie of huisarts. Alleen aanmeldingen vanuit Isala komen binnen bij het secretariaat van Netwerk Dementie IJssel- en Vechtstromen. Wanneer we die cijfers bekijken, vinden we geen verklaring voor de afvlakking van de groei. Vanuit Isala groeide - na enkele stabiele jaren - het aantal aanvragen.

Ook in 2021 is het gelukt om wachtlijstvrij te werken. In 2022 was 37,2 fte beschikbaar voor casemanagement. Dit betekende een gemiddelde caseload van 39 cliënten per fte, waarbij vermeldenswaardig is dat de caseload uiteenloopt van 26 tot 83 cliënten per fte.

NETWERK DEMENTIE IJSEL- EN VECHTSTROMEN

© juni 2023, Netwerk Dementie IJssel- en Vechtstromen

Dit jaarbericht is een uitgave van het Netwerk Dementie IJssel- en Vechtstromen, onderdeel van het Regionaal Zorgnetwerk Zwolle (RZZ).

Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen, gedeeld of verspreid zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

Netwerk Dementie IJssel- en Vechtstromen

Bezoekadres
Dokter van Deenweg 1
8025 BP Zwolle

Postadres
Postbus 10400
8000 GK Zwolle

<https://dementiejsselvecht.nl>

Tekst- en eindredactie

Yvonne de Haan / www.verhaal-kracht.nl

Vormgeving

Serge Siebelt / www.rootzreclame.nl

Fotografie

Eigen foto's Netwerk Dementie IJssel- en Vechtstromen

Margreet Vloon / <https://margreetvloonfotografie.nl>